

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 398/08-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. februára 2009 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka vo veci sťažnosti M. S., K., a J. P., B., zastúpených advokátkou JUDr. J. F., K., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 309/92 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. S. a J. P. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 309/92 porušené bolo.

2. M. S. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 700 € (slovom sedemsto eur), ktoré je Okresný súd Košice - okolie povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. J. P. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 700 € (slovom sedemsto eur), ktoré je Okresný súd Košice - okolie povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice - okolie je povinný uhradiť M. S. a J. P. trovy právneho zastúpenia v sume 561,92 € (slovom päťstošesťdesiatjeden eur a deväťdesiatdva centov) na účet ich právnej zástupkyne JUDr. J. F., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 398/08-7 z 26. novembra 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. S. a J. P. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice - okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 309/92.

2. Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidia sťažovatelia v takto opísanom skutkovom stave:

„Sme účastníkmi konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 14 C 309/1992. V konaní máme postavenie žalovaných. Predmetom konania je určenie neplatnosti darovacej zmluvy.

Žaloba bola podaná 19. 6. 1992. Okresný súd rozhodol rozsudkom z 28. 01. 1994. Na základe odvolania žalobcu uznesením Krajského súdu... bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Okresný súd vo veci opätovne rozhodol rozsudkom z 23. 5. 1997, proti ktorému žalobca opäť podal odvolanie. Unesením Krajského súdu... bol rozsudok znova zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Keďže vec nebola ukončená ani po ďalších 5 rokoch, 21. 4. 2005 sme podali sťažnosť predsedovi okresného súdu na zbytočné prietahy v konaní. Sťažnosť nevedla k náprave. Preto sme sa obrátili na ústavný súd. Jeho nálezom č. k. II. ÚS 166/05-33 z 13. 10. 2005 bolo vyslovené porušenie čl. 48 ods. 2 Ústavy ako aj čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a okresnému súdu bolo prikázané konať bez zbytočných prietáhov. Bola nám priznaná aj finančná náhrada...

Napriek uvedeným skutočnostiam musíme konštatovať, že vec dosiaľ nie je ukončená.

Naším prípisom z 22. 4. 2008 sme sa opätovne sťažovali u predsedu okresného súdu na zbytočné prietahy v konaní. Ako to vyplýva z jeho odpovede z 21. 5. 2008, nepovažuje našu sťažnosť za dôvodnú, a to aj napriek tomu, že od rozhodnutia ústavného súdu uplynuli viac než 3 roky.“

3. Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Košice - okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 309/1992 porušil základné právo sťažovateľov na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, resp. podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Košice - okolie sa prikazuje, aby konal bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľom priznáva primerané finančné zadost'účinenie po 100.000,- Sk, a to každému z nich, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia advokátkou.“

Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadost'účinenia ničím neodôvodnili (ústavný súd zohľadnil v tomto ohľade skutočnosť, že sťažovatelia v predchádzajúcom konaní sp. zn. II. ÚS 166/05 uvedenú žiadosť už odôvodnili, pozn.).

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania. Za okresný súd jeho predseda listom sp. zn. 1 Spr.V 660/08 z 15. decembra 2008. Právna zástupkyňa sťažovateľa zaujala stanovisko k uvedenému vyjadreniu okresného súdu listom z 15. januára 2009.

4.1 Predseda okresného súdu po uvedení chronológie úkonov vo veci vo svojom vyjadrení uviedol:

„... Z uvedeného prehľadu vyplýva, že vo veci sa koná a k prieťahom zo strany súdu nedochádza.“

4.2 Právna zástupkyňa sťažovateľov v stanovisku z 15. januára 2009, ktorým reagovala na vyjadrenie predsedu okresného súdu, v podstatnom uviedla:

„S uvedeným záverom nemôžeme súhlasiť.“

Prieťahy v konaní sú dané a vyplývajú predovšetkým z tej nespochybniteľnej skutočnosti, že súdny spor trvá od roku 1992, teda neprimerane dlho, pričom konanie nie je ukončené ani po uplynutí viac ako troch rokov od nálezu ústavného súdu z 13. 10. 2005. Nie je možné nedávať na ťarchu okresného súdu skutočnosť, že ešte aj jeho v poradí už tretí rozsudok musel byť odvolacím súdom zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Následkom nekvalitných postupov a náväzného nekvalitného rozhodovania okresného súdu trvá konanie neprimerane dlhú dobu, čo je treba považovať za vypuklé porušenie označených článkov Ústavy a Dohovoru.“

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní - vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou namietaného porušenia práv - ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. v primeranej lehote (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

6. Zo sťažnosti a z jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 14 C 309/92 a s prihliadnutím aj na skutkový stav zistený v konaní pred ústavným súdom sp. zn. II. ÚS 166/05, keďže ide o to isté konanie okresného súdu, ústavný súd zistil:

Žalobný návrh bol podaný okresnému súdu 19. júna 1992. Od vynesenia nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 166/05 z 13. októbra 2005 okresný súd vykonal tieto úkony vo veci:

Okresný súd 27. januára 2006 uskutočnil pojednávanie a rozhodol vo veci samej rozsudkom. Rozsudok bol doručený sťažovateľom 2. marca 2006.

Dňa 17. marca 2006 bol spis predložený Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní.

Krajský súd 21. marca 2006 prevzal spis okresného súdu na rozhodnutie o odvolaní a zaevidoval ho pod sp. zn. 4 Co/95/2006.

Krajský súd uznesením sp. zn. 4 Co/95/2006 z 29. februára 2008 rozhodol o odvolaní tak, že napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Rozsudok okresného súdu bol zrušený z viacerých dôvodov (okrem iného, že okresný súd dôsledne nerešpektoval

právny názor odvolacieho súdu vyslovený v jeho uzneseniach, ktorými zrušil predchádzajúce rozhodnutia okresného súdu).

Krajský súd vrátil spis okresnému súdu 3. apríla 2008.

Sudkyňa 4. apríla 2008 dala kancelárii pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu právnym zástupcom účastníkov sporu a na ustanovenie znalca z odboru písmaoznactva.

Okresný súd 18. apríla 2008 vydal uznesenie č. k. 14 C/309/1992-339, ktorým okrem iného nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou Mgr. Ľ. B. z odboru písmaoznactva a uložil jej povinnosť vypracovať znalecký posudok spolu s vyúčtovaním odmeny v lehote 30 dní po doručení uznesenia.

Právny zástupca sťažovateľov 25. apríla 2008 požiadal okresný súd o vykonanie dôkazu zo zbierky listín.

Sudkyňa 8. mája 2008 dala kancelárii pokyn na zaobstaranie originálov dokumentov, ktoré majú byť predmetom znaleckého dokazovania.

Podaním okresnému súdu 15. mája 2008 ustanovená súdna znalkyňa oznámila, že pre závažné okolnosti (zdravotné - práceneschopnosť) nemôže vypracovať znalecký posudok, a vrátila zapožičaný písomný materiál okresnému súdu.

Dňa 19. mája 2008 okresný súd požiadal príslušného notára o zaslanie dokumentácie o prevode nehnuteľnosti spísanej 23. októbra 1990.

Notár 2. júna 2008 oznámil okresnému súdu, že požadované dokumenty s nachádzajú v archíve okresného súdu.

Dňa 6. júna 2008 bol spísaný úradný záznam (JUDr. B.), v ktorom je poznamenané, že notárska zápisnica z 23. októbra 1990 sa nachádza v archíve, a bol daný pokyn na jej pripojenie do spisu.

Okresný súd 27. októbra 2008 vydal uznesenie č. k. 14 C/309/1992-352, ktorým zrušil svoje uznesenie č. k. 14 C 309/1992-339 a nariadil znalecké dokazovanie Kriminalistickým a expertíznym ústavom v B., oddelením písmaoznactva a jazykovej expertízy, ktorému uložil povinnosť vypracovať znalecký posudok spolu s vyúčtovaním odmeny v lehote 6 mesiacov po doručení uznesenia.

Právny zástupca sťažovateľov podaním 7. novembra 2008 oznámil okresnému súdu, že žalovaná v 3. rade M. J... zomrela.

Dňa 27. novembra 2008 dala sudkyňa kancelárii pokyn, aby pripojila dedičský spis sp. zn. 10 D 801/2008 po neb. M. J.

Kriminalistický a expertízny ústav v B., oddelenie písmaznalectva a jazykovej expertízy 27. novembra 2008 oznámil okresnému súdu, že uznesenie č. k. 14 C/309/1992-352 akceptuje, ale na vypracovanie žiadaného posudku z dôvodu veľkého množstva prípadov a časovú náročnosť nie je možné dodržať súdom stanovenú lehotu (lehotu na spracovanie znaleckého posudku z odvetvia ručného písma stanovil približne cca 14 mesiacov). Požiadal o vhodnejší porovnávací materiál a zapožičaný vrátil okresnému súdu.

Dňa 8. decembra 2008 navrhovateľ požiadal okresný súd o nariadenie pojednávania vo veci.

Dňa 15. decembra 2008 okresný súd požiadal Fakultnú nemocnicu..., Obec K., advokáta JUDr. M. B., Okresné riaditeľstvo Policajného zboru K., odbor poriadkovej polície, oddelenie dokladov, K., Poštu K., Sociálnu poisťovňu, ústredie B., o zaslanie listín (ukážky podpisov neb. J. P., nar...) na vykonanie dokazovania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa podľa § 226 OSP viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

1. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1.1 Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom konania vedeného okresným súdom je rozhodovanie o neplatnosti darovacej zmluvy. Vzhľadom na nutnosť nariadenia znaleckého dokazovania možno napadnuté konanie považovať po skutkovej stránke za zložitejšie. Samotnú skutkovú zložitosť však nemožno dávať do súvislosti s pretrvávajúcou neefektívnou činnosťou okresného súdu. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov.

1.2 Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil okolnosť, ktorou by sťažovatelia prispeli k zbytočným priet'ahom v konaní.

1.3 Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu uvedeného základného práva, ústavný súd zistil, že to tak je, a to napriek tomu, že plynulému postupu nebránila žiadna zákonná prekážka v konaní (II. ÚS 3/00, III. ÚS 46/04). Ústavný súd zároveň pri posudzovaní prihliadal aj na § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Vychádzajúc z predloženej sťažnosti a z pripojených dokumentov, ako aj zo stanovísk účastníkov konania a na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd konštatuje predovšetkým neefektívne správanie okresného súdu, ktoré v spojitosti s celkovou dĺžkou súdneho konania (takmer 16 rokov) a už konštatovanými priet'ahmi ústavným súdom (nález sp. zn. II. ÚS 166/05 z 13. októbra 2005) mali za následok zistenie ďalších priet'ahov (od novembra 2005), pretože okresný súd nevykonával úkony smerujúce k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia nachádzali.

Ústavný súd sa priklonil k názoru sťažovateľov, že k zbytočným priet'ahom v konaní došlo, aj keď v predmetnej veci okresný súd určité úkony vykonal. Okresný súd však vzhľadom na celkovú dĺžku konania a už uvedené rozhodnutie ústavného súdu o zistených priet'ahoch nekonal sústredene a efektívne, čo mu vytýka aj krajský súd v uznesení č. k. 4 Co/95/2006-332 z 29. februára 2008, lebo *„dôsledne nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu vyslovený v jeho uzneseniach, ktorými zrušil predchádzajúce rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci. Menovite už v uznesení odvolacieho súdu z 29. 11. 1995 sp. zn. 15 Co 304/94...“*.

Z kontextu uvedeného vyplýva, že ak by bol okresný súd dôsledne rešpektoval právny názor odvolacieho súdu po doručení uznesenia krajského súdu sp. zn. 15 Co 304/94 a vykonal dokazovanie súdnym znalcom, vec by už bola s najväčšou pravdepodobnosťou právoplatne skončená.

Okresný súd si teda nezvolil taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa sťažovatelia obrátili na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Podľa § 8 zákona č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch v znení neskorších predpisov (účinného do 31. augusta 2004) znalci sú povinní vykonávať znaleckú činnosť riadne a v určenej lehote. V zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 263/1996 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch v znení neskorších predpisov, pri vyžiadaní znaleckého alebo tlmočnickeho úkonu štátny orgán v medziach ustanovených zákonom uloží znalcovi alebo tlmočníkovi lehotu, v ktorej má úkon vykonať. Pred uložením lehoty podľa okolností treba so znalcom alebo s tlmočníkom prerokovať, či môže v požadovanej lehote úkon vykonať.

Obdobne zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov účinný od 1. septembra 2004 (ďalej len „zákon o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch“) v § 16 ods. 2 písm. b) ukladá znalcovi povinnosť vykonávať znaleckú činnosť riadne a v určenej lehote.

Okresný súd ako zadávateľ mal podľa § 16 ods. 4 zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch pred vykonaním úkonu znaleckej činnosti prekonzultovať so znalcom znalecké otázky, prerokovať uplatnenie nároku na preddavok podľa § 2 ods. 6 písm. a) a možnosti znalca vykonať úkon znaleckej činnosti v požadovanej lehote.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd nevyužil možnosti, ktoré mu zákon umožňoval na odstránenie prietáhov v konaní.

Z dosiaľ vykonaných úkonov súdu vyplýva, že okresný súd bol v spore sťažovateľov v podstate nečinný. Nečinnosť okresného súdu charakterizuje konanie vedené pod

sp. zn. 14 C 309/92 ako celok, a preto ústavný súd nepovažuje za potrebné hodnotiť sporadické úkony okresného súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že aj keď okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom 27. januára 2006 (po vynesení nálezu ústavného súdu), podané odvolanie navrhovateľom bolo z vecného hľadiska dôvodné, lebo krajský súd musel zrušiť napadnutý rozsudok, pretože okresný súd porušil § 226 OSP, lebo sa neriadil jeho vysloveným právnym názorom v tejto veci, ktorý vyslovil už pred 12 rokmi, v časti jeho rozsudok považoval (krajský súd) za nepreskúmateľný a okresnému súdu vytýkal, že nevykonával účastníkom požadované znalecké dokazovanie.

Aj keď samotná dĺžka konania pred krajským súdom (24 mesiacov) nie je z hľadiska posudzovaných prietáhov v konaní zanedbateľná, v okolnostiach danej veci, vychádzajúc z dôvodov uvedených krajským súdom v zrušujúcom uznesení (pozri už uvedené), možno objektívne vzaté pripísať aj uvedený prietah na ujmu neefektívneho správania okresného súdu.

2. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 309/92 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

3. Aj napriek zisteniu ústavného súdu, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom, neprikázal mu, aby vo veci sp. zn. 14 C 309/92 konal bez zbytočných prietáhov vzhľadom na to, že táto povinnosť mu už bola uložená nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 166/05 z 13. októbra 2005 (m. m. I. ÚS 232/05, IV. ÚS 187/05, II. ÚS 96/06, IV. ÚS 45/07, IV. ÚS 99/07).

Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto rozhodnutia.

4. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia v sťažnosti žiadali priznať primerané finančné zadosťučinenie každému v sume po 100 000 Sk.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 14 C 309/92 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu ústavný súd považoval priznanie sumy 700 € (21 088,20 Sk) každému zo sťažovateľov za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde (bod 2 a 3 výroku nálezu).

5. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Úspešným sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokátka

vykonala 6 úkonov právnych služieb (pre každého zo sťažovateľov po 3 úkony), a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti 28. októbra 2008, zaujatie stanoviska 15. januára 2009 k vyjadreniu okresného súdu.

Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) je 1/6 z výpočtového základu 19 056 Sk. Za jeden právny úkon vykonaný v roku 2008 (celkovo 4 úkony) patrí advokátke odmena z výpočtového základu 19 056 Sk (632,54 €), t. j. 2 540 Sk (84,31 €) s uplatnením zníženia o 20 % podľa § 13 ods. 3 vyhlášky, pretože išlo o právne úkony urobené spoločne pre dve fyzické osoby, a režijný paušál 190 Sk (6,30 €), teda spolu 2 730 Sk (90,61 €). Odmena advokátke za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom v roku 2008 (za 4 úkony právnych služieb a 4 x paušálna náhrada) predstavuje celkovú sumu 10 923 Sk (362,57 €). Za jeden právny úkon vykonaný v roku 2009 (celkovo 2 úkony) patrí advokátke odmena z výpočtového základu 695,41 € (20 950 Sk), t. j. 92,72 € (2 793 Sk) s uplatnením zníženia o 20 % podľa § 13 ods. 3 vyhlášky, pretože išlo o právne úkony urobené spoločne pre dve fyzické osoby, a režijný paušál 6,95 € (209,37 Sk), teda spolu 199,34 € (6 005 Sk).

Celková odmena advokátky za právne zastúpenie pred ústavným súdom predstavuje sumu 561,92 € (16 928 Sk).

Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

6. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2009